

Forskning viser vejen mod lærepladser i verdensklasse

UDDANNELSER: Center for Ungdomsforskning kommer med et bud på, hvordan frafaldet blandt lærlinge på erhvervsuddannelserne kan mindskes.

centrale resultater er, at virksomhedernes og de unges forventninger til hinanden ikke er sammenfaldende. Virksomhederne forventer først og fremmest faglig attitude, mens de unge først og fremmest forventer faglige kundskaber.

Inklusion og respekt

Forskningsprojektet blev forleden præsenteret ved et seminar hos Sydbank i Næstved, hvor en af forskerne bag »Plads til at lære - på lærepladsen«, lektor Arnt Louw, lektor på Center for Ungdomsforskning, deltog. Han mener, at det for en stor del handler om modtagelsen af de unge ude i virksomhederne.

- De unge skal føle sig inkluderet. I frokoststuen skal svendene være opmærksomme på, at lærlingen også skal være med i snakken. Det handler i bund og grund om, at den unge skal føle sig velkommen og føle sig som en del af det faglige fællesskab, siger lektor Arnt Louw.

Han tilføjer, at lærlingene generelt glæder sig til at komme ud i virkeligheden i en virksomhed. Men de vil mødes med respekt. Arnt Louw nævner et eksempel med en kvindelig elektrikerlærling, som blev tosset over, at det altid var hende, der skulle skære franskbrødet i skiver til svendene på arbejdspladsen. Efter hendes mening kan det ikke

Seminar hos Sydbank i Næstved om et forskningsprojekt omkring unge fra erhvervsuddannelser, som er i lære i en virksomhed.
Foto: Anders Spanggaard

være meningen med at være i lære som elektriker at bliver sat til at skære franskbrød.

Arnt Louw understreger, at de unge ikke har noget imod at udføre rutinearbejde, hvis der er en mening med det. Lektoren fra Center for Ungdomsforskning forklarer tillige, at de unge og virksomhederne har høje - men forskellige forventninger til lærlingeforløbet og faglighed.

Langt de fleste unge på en erhvervsuddannelse glæder sig til at komme i lære. Nu skal de lære faget i virkeligheden og løse en masse spændende og ægte opgaver. Virksomhederne har

også høje forventninger den anden vej. Lærlingene skal helst være initiativrige og lærevillige, interessere sig for faget og dét at være på arbejdspladsen. De forventes at udvise motivation og lyst til opgaverne - også når den står på at feje og gøre rent hver dag.

Misforståelser og frustrationer

I rapporten »Plads til at lære - på lærepladsen« sættes der fokus på mødet mellem virksomheden og lærlingen og de to gruppers forskellige forventninger til faglighed. Forventninger som kan føre til misforståelser, frustrationer og i værste fald et brud

mellem læreplads og lærling.

- De unge er helt klar over, at faglig attitude fylder. Men for dem handler det mest om faglige kundskaber, og de kan blive usikre på, hvad virksomheden egentlig gerne vil have. Der er et stort behov for forventningsafstemning mellem de unge og virksomhederne om, hvad der ligger i faglighed, siger lektor Arnt Louw, Center for Ungdomsforskning.

Fordomme passer ikke

Virksomheden Jørn Johansen A/S som udfører renoveringer, ombygninger og vedligeholdelse, har en målsetting om at lærlinge skal

udgøre mindst 20 procent af arbejdsstyrken.

Stifteren af virksomheden, Jørn Johansen, var tilstede på seminaret i Sydbank i Næstved forleden. Han mener, det er en selvfølge, at en virksomhed som Jørn Johansen A/S skal tage lærlinge.

- Lærlinge er vores kommende produktionsapparat. Det er vores fremtid, så naturligvis skal vi tage lærlinge. Og når vi har taget dem ind, er det vores opgave at få dem til at blomstre, siger Jørn Johansen.

Han mener, at der er mange fordomme om de unge: De er dovne. De kommer, når det passer dem. De er værdiløse.

- Men dette gælder kun for et fåtal. De fleste udviser stor vilje og entusiasme omkring deres arbejde i virksomheden. Vi skal huske, at de unge afspejler det, de har med hjemmefra. Og der er altså nogle af dem, der er blevet opdraget til, at de ikke behøver tage noget initiativ selv, siger Jørn Johansen.

Han opfordrer lærlingene til at tænke nyt og udfordre svendene, når de siger »sådan har vi altid gjort«.

Jørn Johansens erfaring med at have lærlinge gennem mange år har iøvrigt lært ham at:

Talent uden vilje går ikke. Vilje uden talent kan der komme noget godt ud af. Talent med vilje er en sjældenhed.

Af Anders Spanggaard

SJÆLLAND: Fremskrivninger viser, at vi allerede i 2025 kommer til at mangle op mod 70.000 faglærte i Danmark. To af problemerne er, at for få unge ønsker at blive faglærte, og at frafaldet er stort blandt de unge, som begynder på en erhvervsuddannelse.

Helt op til 20 procent af de unge falder fra inden for de første tre måneder af det første lærlingeforløb. Og ser man på, hvor mange unge, der ønsker at tage en faglig uddannelse, ser det også sløjt ud. Målet om at 25 procent af alle folkeskoleelever i 2020 skulle vælge en erhvervsuddannelse blev ikke nået.

For at blive klogere på årsagerne til problemerne har Center for Ungdomsforskning og Aalborg Universitet med støtte fra Sydbank Fonden udarbejdet forskningsprojektet »Plads til at lære - på lærepladsen«.

En af undersøgelsens helt

Prop kan give mindre udvalg i butikker til jul

HANDEL: Pres på leveringer kan betyde, at man måske ikke kan få lige den model, man ønsker sig, siger Elgiganten.

DANMARK: Der er risiko for, at der ikke er helt så mange forskellige varer på hylderne i julehandlen, som man er vant til - blandt andet inden for elektronik.

Sådan lyder det fra makroanalytiker Mathias Dollerup Sproegel om den globale forsyningskrise, som i øjeblikket betyder knaphed og forsinkelser på alt fra biler til elektronik. Han forventer, at situationen formentlig vil vare et stykke ind i 2022.

- Vi har set nogle markante skift i, hvordan folk bruger penge under corona, fordi man har været derhjemme, og derfor har købt langt flere ting end normalt.

- Samtidig har der ikke været produceret som normalt på grund af corona, og det har skabt et misforhold, hvor der ikke er varer nok. Og der kommer yderligere pres på lige nu, fordi der er højsæson frem mod jul, siger han.

- For at vi kan få en normal situation, skal de globale forbrugsmønstre tilbage til det normale.

- Det vil ske i takt med genåbninger verden over, hvor

der begynder at blive brugt flere penge på at gå ud og spise eller rejse i stedet for at købe ting, men det tager tid, siger Mathias Dollerup Sproegel.

I USA lød det tirsdag fra højeste sted, at ikke alt vil være, som det plejer, når vi når frem til december.

Der er risiko for tomme pladser på butikshylderne, lød det fra Det Hvide Hus.

- Der kommer til at være ting, folk ikke kan få fat i. På

samme tid er der forhåbentlig mange af disse varer, der kan udskiftes med andre ting, sagde en anonym kilde fra præsident Joe Bidens administration til nyhedsbureauet Reuters.

Tirsdag skrev finansmediet Bloomberg News, at Apple har været nødsaget til at nedjustere produktionen af iPhone 13 i år med 11 procent - svarende til 10 millioner telefoner.

Årsagen til forstyrrelser-

ne er blandt andet en global mangel på mikrochips, der har plaget elektronikbranchen hele året.

Derudover har der flere steder i verdens forsyningskæder været forsinkelser.

Blandt andet kæmper containerrederier verden over med flaskehalse og langt højere fragtpreiser end normalt.

/ritzau/